

INTEGRACIÓ A L'ACO DEL SENTIT DE PERTINENÇA

Miguel Ángel Jiménez 04-10-2014

Abans de començar, dir-vos que no sóc cap expert, que parlaré de la pròpia experiència i dels motius que han fet que un dia decidís entrar a format part d'ACO, de pertànyer a ACO, de l'experiència d'ACO.

Crec que les lletres d'ACO diuen molt i m'he fixat en les tres lletres ACO, Acció Catòlica Obrera, mirant primer **l'última, l'O d'obrero**, per després anar veient les altres dues.

Vaig trobar un article de l'Antoni Puig Solé llicenciat en Administració i direcció d'empreses, tècnic superior en seguretat, que col·labora en diferents pàgines digitals. Diu així:

Si usted no dispone de la riqueza suficiente para poder vivir sin trabajar, entonces, es miembro de la clase obrera. No importa si usted trabaja con un mono azul o con traje y corbata, si cada día usted se desplaza a una obra o si se sienta delante de un PC. Si la única manera que usted tiene para mantenerse a sí mismo y su familia es trabajar para otros, entonces es un obrero. Además, para pertenecer a la clase obrera, incluso no es necesario estar trabajando. El paro es una condición en la que a menudo nos vemos abocados los trabajadores, pero ello no conlleva una modificación de nuestra condición social.

Los miembros de la clase obrera, por lo tanto, somos aquellos que trabajamos para poder vivir. Los capitalistas, en cambio, viven gracias a la explotación de los trabajadores. De aquí procede su riqueza. Una riqueza que en el pasado los capitalistas destinaron a controlar el proceso de producción y quieren hacerlo de nuevo en un futuro.

En un nivel muy simplista, podríamos decir que el capitalista es la persona que utiliza dinero para obtener un beneficio y entonces este dinero toma la forma de capital. Después, el capital toma la forma de bienes, equipo, maquinaria, inversión o especulación. Finalmente, gracias al proceso productivo, el capitalista obtiene unas mercancías que vende en el mercado. Pero para poder efectuar estas operaciones, el capitalista debe emplear a miembros de la clase obrera. Los explota para poder aumentar el capital original y así puede vivir a costa de los demás y al mismo tiempo se va enriqueciendo. Esto, evidentemente, sólo se puede hacer mientras los trabajadores, a sabiendas o sin saberlo, se vean en la obligación de aceptar su condición de explotados.

La meva experiència personal. Començaré amb una cita del Deuteronomi

5. Després, a la presència del Senyor, el teu Déu, diràs això:

»"El meu pare era un arameu errant, que va baixar a Egipte i va viure-hi com a immigrant amb les poques persones que l'acompanyaven. Allà es convertí en una gran nació, forta i nombrosa. 6 Els egipcis ens maltractaren, ens oprimiren i ens imposaren treballs pesats. 7 Llavors vam implorar l'ajut del Senyor, Déu dels nostres pares, i ell escoltà el nostre clam: veié la nostra dissort, les nostres penes i la nostra opressió (Dt 26,5).

Potser soni estrany, faig la traducció adaptada a mi: “El meu pare era un aragonès que va anar al Pirineu i després a Catalunya i va viure com a immigrant amb les poques persones que l’acompanyaven (la dona i un fill). Allà es convertí en una família forta i nombrosa (en va tenir cinc fills). L’empresa que treballava pagava el salari justet, ell tenia que treballar en un altre lloc per poder treure endavant a la família. Ell no va deixar de creure mai en el Senyor...

Evidentment de petit jo no entenia ni veia res de tot això de classe obrera ni res de res, però als 14 anys vaig haver de posar-me a treballar, els sous del meu pare continuaven sent ajustats i una ajuda sempre anava bé.

Amb el pas dels anys, el meu pare es va fer “enllaç sindical”. Jo feia temps que treballava, els meus germans també havien començat a treballar.

Aquesta vivència del treball a casa va continuar un cop casat, teníem que treballar tots dos per seguir endavant, vaig ser delegat sindical fins el tancament de l’empresa, les condicions de treball havien canviat bastant.

Tot aquest camí recorregut, amb la família (el pare, mare i germans) i després el camí recorregut com a família pròpia (un cop casat i amb fills) va fer créixer en mi el sentiment de pertinença a un estatus, a una classe, “la classe obrera”, no disposava de riquesa suficient per poder viure sense treballar.

Tot i que els últims anys els he passat treballant assegut davant d'un PC, veient com moltes vegades ens explotaven, no he tingut cap treball físic que em fes arribar esgotat a casa, però sí un treball moltes vegades estressant, perquè sempre hi ha uns terminis per entregar la feina i moltes vegades eren insuficients.

La segona lletra la C de Catòlica

Els meus pares eren creients, tenien una fe arrelada en Jesús però al mateix temps basada en el compliment, en els preceptes.

De petit això ja esta bé, almenys per a mi, un cop et fas gran vas descobrint altres camins de fe, una vivència diferent, fins arribar al compromís pels més febles i també pel món del treball.

En aquest camí de fe m’han ajudat moltes persones; aquest camí ha tingut dalts i baixos.

Un cop casat, un bon capellà, ens va “enredar” a la meva dona i a mi a portar grups de joves. Encara continuem portant grups, tot i que no són tan joves els nois.

Per a la meva dona i per a mi sempre ha estat present l’estar a la parròquia i al moviment, APLECS, JOBAC, JOC, ACO, tenir un peu a cada costat, i a la parròquia fent el que ha calgut quan ha fet falta, CATEQUESI, ACOLLIDORS DE PROMESOS, CONSELL PASTORAL, etc.

Tot aquest camí et fa tenir també un sentiment de pertinença, ets dels que segueixen Jesús, que creus en ell, que te l’estimes.

És un camí que vas aprenent a fer en conjunt, amb altres persones que pensen i fan igual que tu, veus que no estàs sol, però és una tasca: portar grups..., te'n vas adonant que falta alguna cosa, i el camí et porta a fer RdV primer amb grups per lliure, fins que veus que el grup és important, però hi ha una vivència més enllà que es perd, i llavors t'ofereixen entrar a l'ACO, no sense reticències (fa vint anys es sentien coses d'ACO que ara estan super superades). També penses que el camí que estàs fent, l'obrer i el seguiment a Jesús conflueixen a l'ACO, ho proves. Encara continuem.

Pertànyer i ser acceptat per un grup és, segons Maslow (fou un estudiós de la psicologia humanista) i altres autors, una necessitat humana fonamental. La majoria dels éssers humans mostren un clar desig de pertànyer i ser part d'alguna cosa més gran que ells mateixos. Aquesta necessitat de pertinença desborda l'àmbit familiar on se satisfà inicialment. Per a mi, al meu entendre, aquest primer estadi és el grup d'ACO: allí satisfem les nostres primeres necessitats, a l'igual que després aquestes necessitats s'estenen a la feina, al grup d'amics, el barri o comunitat local on vivim, i a les diferents associacions i xarxes culturals o socials amb les que ens relacionem al llarg de la nostra vida.

I una d'aquestes associacions és ACO: un grup més ampli que ens permet desenvolupar relacions sòlides i estables amb altres persones i participar del flux afectiu que les recorre. En aquest sentit, la necessitat de pertinença és, en última instància, la necessitat de donar i rebre afecte d'altres persones, de ser part d'un entramat sòlid de relacions afectives que ens nodreixen i que sostenen la nostra existència, la nostra fe.

És cert que algunes persones prefereixen estar soles i amb prou feines s'involucren en col·lectius o xarxes socials. No obstant això, llevat que es tracti d'ermitans, la majoria de les persones manté una relació afectiva amb altres persones i experimenta a la seva manera la necessitat de pertinença. Potser en el grup ja ho tenen, però crec que es queda una mica curt, el meu grup de RdV quan funcionàvem per lliure sempre era el mateix, costava molt d'imaginar què més fer.

Potser també la solitud, quan és buscada, pot ser un fort estímul per al descobriment d'un mateix. En moments de contemplació i silenci, ens és més fàcil descobrir qui som, què volem, així com re-connectar amb el nostre poder interior i augmentar la nostra autoestima. No obstant això, perquè aquests moments d'intimitat siguin realment beneficiosos han de ser elegits, no imposats. I en general, ens resulta més fàcil entrar en un temps de silenci i recolliment quan sabem que al final ens espera el retrobament amb la gent que ens vol i volem, que quan, per les raons que siguin, ens veiem forçats a passar llargues temporades gairebé sense contacte amb altres persones. Conec companys de camí que han deixat ACO i han deixat el grup, els hi manca alguna cosa.

Diuen els experts que des d'una perspectiva evolucionista, una possible causa d'aquesta necessitat de pertinença es troba en un passat remot, quan pertànyer a un grup era fonamental per a la supervivència. Viure en grup permetia als membres d'una tribu repartir la càrrega de treball i protegir-se mútuament de potencials perills externs. Actualment, almenys en la societat

occidental, aquesta necessitat de protecció mútua no és tan evident. Però la necessitat ha quedat recollida d'alguna manera en la biologia del nostre ésser, i encara que ja no vivim en tribus, la gent encara sent l'impuls de protegir i donar afecte a aquelles persones que vol i que formen part dels seus grups més pròxims, així com de sentir-se protegits i cuidats per ells.

En el nostre cas, l'ACO dóna una visió més amplia, ens dóna més elements per a poder portar a l'acció, tens una xarxa de grups de persones molt més àmplia, que ens ajuda a portar a terme la nostra acció, tot i que moltes vegades aquesta acció la portem en grup i actuem com a grup.

El sentit de pertinença a ACO és el que ha de canalitzar les nostres aportacions, la nostra fe, els nostres desitjos i les nostres esperances.

No hem de mantenir relacions superficials amb la resta del moviment, evitant el compromís i adoptant una actitud "d'indiferència" cap als altres i cap a les possibilitats de col·laboració amb altres persones.

L'ACO ha de ser el grup motor que ens permeti satisfer la nostra necessitat de pertinença per ser el canal expressiu de la nostra fe, de la creativitat, desitjos i esperances.

Com diu Oriol Garreta en el quadernet de formació nº19 Fer revisió de vida a l'ACO

Cal reconèixer que a còpia d'anys, l'estada a l'ACO i la pràctica habitual de la revisió de vida ha anat educant una actitud permanent en la vida, una actitud militant: estar atents a les persones, als fets que passen, a aprofundir-hi abans de prendre decisions, a no desentendre'ns dels problemes, portar la vida a la pregària, descobrir-hi que Jesús hi té quelcom a veure. Pot semblar alguns cops que no es té cap compromís militant concret, però en canvi cal reconèixer que es manté un esperit permanent de militant allà on s'és.

I aquesta militància és el que porta a parlar de la **primera lletra la A Acció**.

I la podem il·lustrar amb la paràbola dels talents (Mateu 25, 14-30) ([Luc 19,11-27](#)) *paràbola les mines*

14»De manera semblant, un home que havia de fer un llarg viatge va cridar els seus servents i els va confiar els seus béns. 15 A un li donà cinc talents; a l'altre, dos, i a l'altre, un —a cada un segons la seva capacitat—, i després se'n va anar ...»--Servent dolent i gandul! Sabies que sego on no he sembrat i recullo on no he escampat. 27 Per això calia que possis els meus diners al banc, i ara que he tornat hauria recobrat el que és meu amb els interessos. 28 Preneu-li el talent i doneu-lo al qui en té deu. 29 Perquè a tot aquell qui té, li donaran encara més, i en tindrà a vessar; però al qui no té, li prendran fins allò que li queda. 30 I a aquest servent inútil llanceu-lo fora, a la tenebra; allà hi haurà els plors i el cruixit de dents.

Evidentment aquí no es tracta de diners, hem de traduir els diners, pels talents, pel que som pel que sabem fer, i cada u ha de posar al servei de l'altre allò que té i és, en el grup de RdV a l'ACO i allí on estiguem treballant, tots estem cridats com a cristians a donar resposta dels nostres talents en els nostres ambients.

L'ACO ens dóna eines per portar a terme les accions, moltes vegades seran personals i altres col·lectives, però és el que jo deia al principi, el grup sol es feia petit, la inventiva aviat s'esgotava i l'ACO dóna aquest marc més ampli que ens permet portar a terme moltes més iniciatives.

Iniciatives que en aquest temps que estem vivint de crisi, de canvis polítics, de manera de ser, a nosaltres ens cal portar a terme per transformar aquest món i un cop advertits, avisats, il·luminats, exhortats, aconsellats per l'evangeli del Crist **ens cal passar de la por a la confiança**: “Per què teniu por?” “No tinguis por”, “La teva fe (confiança) t'ha salvat”...**Ens cal reforçar la part sana, bona, les capacitats personals...**

- **Ens cal ser portadors d'esperança**: esperar malgrat tot.
- **Ens cal crear espais de conversa, de diàleg, d'escolta, d'acollida...**
- **Ens cal reforçar i augmentar la xarxa relacional.**
- **Ens cal participar en plataformes socials reivindicatives, col·laborar amb altres entitats socials de la societat civil.**
- **Ens cal valorar la vida comunitària, crear espais comunitaris, de sociabilitat, de solidaritat...**
- **Estem cridats a la pau i a la justícia.**
- **Ens cal denunciar doncs les injustícies**, les opressions sobre tot les que pressionen més als més pobres.
- **Som anunciadors d'una vida nova, de la fraternitat i hem de construir-la.**
- **Som desvetlladors i interpretadors del que ens passa**, de les deshumanitzacions que patim, i hem d'oferir als altres el que veiem, sentim, creiem... L'acció social de l'Església és el mitja privilegiat per descobrir al Crist ressuscitat i el Déu vivent enmig dels pobres, i poder-ho compartir amb ells.
- **Ens cal sensibilitzar sobre la situació del quart món a la societat civil i a les comunitats cristianes i a tots els estaments de l'església.**
- **Tots som “pastors” els uns dels altres**, ens fem, refem, restaurant, esdevenint acompanyants mutus en la vida de cada dia.
- **Ens cal ser com els profetes “indignats, en còlera” i persones de “coratge”** que s'impliquen i actuen.
- **Ens cal relligar formació, espiritualitat i acció.**

L'ACO és un instrument que ens facilita moltes d'aquestes accions.

L'ACO també té fixats tota una sèrie d'objectius i accions. Hi ha objectius que són de fons, que formen part de la missió d'ACO i per tant defineixen la identitat del moviment i són de sempre, i d'altres que es refereixen a qüestions que ens preocupen, que responen a qüestions més temporals o conjunturals, el què es pot demanar als grups, a les zones o diòcesis, a tot el moviment. També són accions, que poden ser específiques, relacionades directament amb un objectiu, o transversals, i llavors intenten realitzar diferents objectius. Les accions han de ser mesurables, sigui quantitativament o qualitativa, per revisar si es van complint els objectius plantejats.

Jo remarcaria uns quants:

Envers la comunitat cristiana

OBJECTIUS

- **Sentir-nos església de manera crítica** i amb la disposició de transformar evangèlicament la nostra església.
- **Incidir i participar en els nostres entorns eclesials**, procurant que l'església sigui més humana, acollidora i alliberadora, a favor dels més necessitats, aportant la veu del món obrer a l'església.
- **Oferir orientacions comunes als membres d'ACO** que participen en parròquies o altres entitats d'església, alimentant la seva fe.
- **Relacionar-nos amb altres entitats** d'església semblants.
- **Fer néixer l'ACO** en bisbats i zones-diòcesis que no hi està present.
- **Prioritzar la Pastoral Obrera, participant en els trobades espanyoles, independentment de ser reconeguts oficialment a Espanya com a ACO.**

ACCIONS

· ***Envers la pròpia parròquia i arxiprestat***

§ Afavorir la participació dels militants d'ACO en les parròquies i arxiprestats, per a fer-se visibles com a ACO en elles i compartir la seva militància a l'ACO juntament amb el servei a la parròquia.

§ Dialogar amb els rectors, consells pastorals i persones actives de les parròquies i arxiprestats, per afavorir la relació i la confiança mútues.

· ***Envers el propi Bisbat***

§ Cada Comitè Diocesà, un cop l'any, demanarà una entrevista amb el Sr. Bisbe i el delegat de pastoral obrera de cada bisbat, per a dialogar com a moviment d'església, i veure les possibilitats de col·laboració i d'extensió del moviment en cada bisbat.

§ Elaborar i escriure'l en un document un itinerari formatiu propi de l'ACO.

· ***Envers la Pastoral Obrera***

§ A nivell diocesà: en cada Bisbat on és present el moviment, ha d'haver-hi una comissió diocesana a la que se li encomana la relació amb la Pastoral Obrera i el Consell d'Acció catòlica i altres plataformes diocesanes que es vegi convenient ser-hi presents.

§ A nivell regional-nacional: la relació serà per part del Comitès regionals o nacionals (o coordinacions entre les ACO dels diferents Bisbats de la mateixa regió o nació) o a qui ells delegui.

§ A nivell estatal, espanyol, per part del Comitè General i a qui ell delegui.

A NIVELL DE GRUP de Revisió de vida

OBJECTIUS

- **Afavorir la pertinença**, procurant que cada grup es senti vinculat a l'ACO, respectant diferents graus de pertinença, mirant que cada grup s'impliqui en la zona i en el moviment.
- **Vetllar per les persones del moviment**, tot valorant el que són, fan, senten i pensen cadascun dels membres de cada grup: vetllar i comprendre cada persona.
- **Tenir cura del sentit comunitari i eclesial del grup**. Ajudar-se a prendre consciència de que el grup és una petita comunitat cristiana que forma part de tot el poble de Déu.

ACCIONS

- **Cada grup ha d'eleger un responsable de grup** que vetlli pel grup, les persones, la revisió de vida, i la relació amb el moviment, i **cercar i designar un consiliari**.
- **Tenir cura dels canvis de responsables**, vetllant per la rotació de les responsabilitats (cada 3 anys), per tal de que els que ho deixen es sentin reconeguts i valorats, i es realitzi un bon traspàs en quant a definició de tasques, a través d'unes pautes pels relleus, que caldrà elaborar.
- **Augmentar el grau d'assistència** en els grups, revisant regularment la participació.
- **Assegurar una freqüència de reunions de grup com a mínim cada tres setmanes**.
- **Treballar la prioritat del curs a la llum dels fets de revisió de vida** que han sortit en el grup (o en la zona).
- **Pregar en grup**, procurant que a cada reunió hi hagi una estona de pregària, a través del silenci, textos, algun recés i celebracions.
- **Fer una revisió del grup i de les accions dels membres del grup al final de cada curs**.
- **Realitzar alguna trobada de caire lúdic (sopar de germanor, excursió, sortida cultural, artística)**, a les quals es poden invitar també simpatitzants de l'entorn de l'ACO.
- **Participar en els trobades de zona-diòcesi i del moviment**.